

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. Vlt. Argumenta adversaria solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

pleta quantitatis; ergo non dependet essentialiter intrinsece ab alia specie completa quantitatis. Tunc sic: corpus dependet essentialiter intrinsece à superficie, & linea; ergo linea, & superficies non sunt species completae quantitatis; hoc antecedens est certum, quia quidquid componitur essentialiter ab alio, dependet essentialiter ab eo à quo componitur: sed corpus componitur essentialiter à superficie, &c. ergo corpus dependet essentialiter ab illa; maior est evidens; ideo enim homo dependet essentialiter ab unione substantiali, quae datur inter corpus & animam rationalem, quia constituitur essentialiter per talem unionem in esse compositi, & media illa formaliter componitur à corpore, & animo rationali; ergo id quod componitur essentialiter ab aliquo dependet essentialiter intrinsece ab illo; minor illa satis patet ex supradictis, nam corpus quatenus est species quantitatis est compositum continuum essentialiter per vos, in quo distinguitur essentialiter ab specie discreta quantitatis; itaque corpus tam essentialiter est continuum sicut quantum: sed continuum est compositum essentialiter; ergo corpus est compositum essentialiter, sed compositum continuum compositione, & continuatione constituitur, hoc est, unione inter partes quantitativas, compositio enim, & continuatio quantitativa est quantitatum partialium unio; ergo superficies &c. componitur essentialiter corpus, quia superficies est unio inter partes profundas corporis, ac proinde est continuatio illarum à qua formaliter continuantur partes corporis, & media qua formaliter componitur corpus.

66 Maior prima, & praecipua est manifesta: tum exemplis; tum ratione à priori, exempla sunt innumera, sive in gradu substantiali, sive accidentali, quis enim potest dicere hominem dependere essentialiter intrinsece à leone, equo, vermi, & angue. Item albedo non potest dependere essentialiter intrinsece à nigredine, neque habitus dependet essentialiter intrinsece à potentia in genere qualitatis, licet materialiter, & efficienter dependeat ab illa tanquam à subiecto, & tanquam à causa efficiendi, & in genere relationis paternitas non dependet intrinsece, essentialiter à filiatione, & non propter aliam rationem, nisi quia omnes haec sunt species completae, ac proinde independentes essentialiter ad invicem.

Ratio autem à priori huius est, quia duplex est dependentia, alia essentialis extrinseca, alia essentialis intrinseca; essentialis extrinseca dicitur omnis illa sine qua nullo modo potest esse aut concipi res; vt v. g. creatura nullo modo potest esse, aut concipi sine dependentia à Deo; quae dependentia dicitur extrinseca, quia terminus, seu extremum à quo dependet res non ingreditur intrinsecam constitutionem dependentis; & in hoc ordine etiam numeratur omnis dependentia specificati respectu specificantis, vt videre est in omni relatione tam transcendentali, quam praedicamentali, & etiam omnis dependentia à causa materiali à qua non componitur res, vt v. g. dependentia quae habet accidens à substantia in qua existit; forma materialis à materia prima; dependentia intrinseca essentialis est omnis illa, quam totum habet à suis partibus à quibus intrinsece, & essentialiter componitur; vt est illa, quam habet homo v. g. à materia, vel à forma, vel ab unione. Itaque de conceptu essentiali huius dependentiae est, vt extremum à quo dependet res componat illam, ac pro-

R. P. Ildeph. de Peñafiel Theol. Schol. Tom. I.

inde vt sit conceptus inadæquatus talis rei, & pars illius: sed pars, & conceptus inadæquatus essentialiter in aliquo genere implicat vt in illo genere sit completa ratio, vt videre est in animo rationali, & unione substantiali, qui nullo modo possunt esse rationes completae sive specifice, sive generice in genere substantiae, quia sunt inadæquati, & partiales conceptus rei seu speciei completae in genere substantiae: totum enim, & pars adæquatum & inadæquatum, completum & incompletum dicunt oppositionem inter se, ratione cuius non possunt compati in eodem subiecto, nam id quod est incompletum essentialiter, ac proinde quod est pars dicit ordinem essentialem ad complendum, vel componendum aliquod completum; id autem quod est totum, & completum nullum ordinem essentialem dicit ad complendum, & componendum in illo genere, vt homo, & Angelus v. g. dicere autem ordinem, & non dicere ordinem ad componendum dicunt oppositionem contradictoriam, ratione cuius non inveniuntur simul in eadem entitate, & ideo homo non potest componere aliud completum essentialiter, quia essentialiter est totum completum, nam si attente à te interrogetur, quare homo non potest esse aut materia, aut forma, aut unio alterius, hominis, aut alterius completi?

Respondebis indubitanter, quia homo est totum, & completum ens, & implicat quod eadem entitas sit completa, & incompleta, pars & totum simul; ergo absolute implicat, quod vna species completa componat, & constituat essentialiter intrinsece aliam completam: ergo similiter implicabit, quod vna species completa dependeat essentialiter intrinsece ab alia completa, quia dependere essentialiter intrinsece ab illa est componi, & constitui essentialiter intrinsece ab eadem, quod non potest fieri; alias illa esset completa, & incompleta simul.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta aduersaria solvuntur.

67 Ad primum concedo maiorem, & distingo 67
minorem: habent extensionem, &c. ordinatam ad componendum corpus concedo; non ordinatam ad componendum illud nego, vt patet ex supradictis in probatione nostrae conclusionis; vnde licet habeant talem extensionem non sunt species completae quantitatis; sicut in genere substantiae anima rationalis licet sit vere substantia, non est species completa, quia ordinatur essentialiter ad componendam speciem completam, hominem nempe.

Ad secundum distingo maiorem, quae sub ali. 68
quo genere distinguitur, ita vt non ordinentur ad componendum sunt species completae distinctae concedo; si autem ordinentur ad componendam in illo genere nego, vt patet ex dictis.

69 Ad tertium nega sequelam, ad probationem ref. 69
pondeo esse possibile corpora quanta distincta essentialiter à quantitate profunda, quae nunc datur; vnde genus huius praedicamenti erit corpus vt sic, quatenus abstrahit à multis corporibus specie distinctis, de quorum possibilitate non potest dubitari; quia si substantia creata, qualitas, relatio, & caetera accidentia possunt multiplicari specie, quia sunt entia imperfecta in sua essentia,

& vnumquodque illorum ratione propria limitationis, & finitudinis non participat perfecte eminentiam illius generis contentam in Deo; ergo quantitas, quæ etiã est finita, sicut limitata, & imperfecta, imo imperfectior substantia, & qualitate poterit à fortiori multiplicari specie, sicut de facto asseritur à multis factum esse, qui asserunt corpora cœlestia, & sublunaria, quatenus corpora quanta sunt distingui essentialiter, in quorum sententia corpus vt sic est genus ad corpora cœlestia, & sublunaria, quod secundum propria principia nullam habet difficultatem.

QVÆSTIO VLTIMA.

Verum Numerus sit species quantitatis proprie?

SECTIO I.

Sententia adversaria proponitur.

70 **P**RIMA sententia asserit quantitatem discretam, v.g. numerum esse vere, & proprie speciem quantitatis; est communis sententia Thomistarum.

71 Probatur primo auctoritate, Aristotelis qui in principio huius capituli divisit quantitatem in continuam, & discretam, quam divisionem etiam fecit quinto metaphysica, & vbi eumque de quantitate loquitur: ergo Aristoteles sentit quantitatem discretam esse veram, & propriam speciem quantitatis; vnde sine dubio videtur sentire talem divisionem quantitatis vt sic esse generis in specie, siquidem ex illa fecit coordinationem prædicamentalem in prædicamento quantitatis, & ideo hic prius præmittit descriptionem quantitatis in communi, quam sentit æque convenire continuæ, ac discretæ; imo proprietates, quas assignat quantitati æque convenire sentit discretæ, ac continuæ, vt esse æqualem, vel inæqualem, esse finitam vel infinitam, & esse mensuram, imo hæc vltima prius convenire censetur quantitati discretæ quam continuæ ex sententia Aristotelis 10. *Metaphysica in principio*: ergo.

72 Secundo probatur ratione P. Rubij qu. 6. huius prædicamenti. sublato numero seu quantitate destructa ab isto prædicamento totum omnino destruitur prædicamentum: sed hoc est absurdum contra omnes Doctores; ergo numerus ponitur in hoc prædicamento tanquam verum ens per se; probatur maior ablata quantitate discreta non manet supremum genus huius prædicamenti; ergo destruitur totum; probatur antecedens sublato numero ab isto prædicamento est etiam necessario auferenda oratio propter eandem rationem, quia non minus esset ens per accidens oratio quæ numerus, & per consequens tota quantitas discreta tolleretur ab isto prædicamento, & remaneret sola quantitas continua: sed quantitas continua non potest esse supremum genus: ergo sublato numero non potest esse genus supremum. Probatur minor, genus supremum dicitur tale per ordinem ad intermedium, quia necessario debet dividi per oppositas differentias subalternas, sed quantitas continua non habet species subalternas per

quas dividatur: ergo non est genus supremum; ergo non datur prædicamentum quantitatis; patet consequentia, prædicamentum est coordinatio prædicamentorum essentialium à genere supremo per intermedia genera vsque ad individuum, sed si non datur genus supremum non datur talis coordinatio: ergo, &c.

Tertio probatur ratione, quia vna scientia veritas circa obiectum per se vnum à quo accipit suam unitatem: sed Arithmetica, quæ est vna scientia per se, agit de numero. vt de obiecto proprio; ergo numerus est ens per se quantitativum, & sic erit propria species quantitatis.

Quarto, vbi datur vnum per modum actus, & 74 alterum per modum potentie, ibi est vnum per se: sed in numero vltima unitas se habet per modum actus, & reliquæ gerunt vicem potentie; ergo numerus est vnum ens per se.

Quinto, numerus, & corpus, quantitas continua, & discreta vnivoce, & genericè conveniunt in essentiali ratione quantitatis: ergo quantitas vt sic est supremum genus huius prædicamenti, quatenus abstrahit à continua, & discreta; ergo numerus ponitur in hoc prædicamento per se; probatur antecedens, quæ sunt distincta intrinsicè, essentialiter, & conveniunt intrinsicè in ratione communi sine dependentia, & transcendentia conveniunt vnivoce, & genericè: sed ita se habent quantitas continua, & discreta; ergo.

Confirmatur, hæc est vera, & formalis prædicatio, numerus est quantitas, sicut hæc corpus est quantitas; ergo quantitas est genus ad continuum, & discretam.

Sexto, numerus habet passiones, & proprietates determinatas; ergo habet essentiam per se; antecedens est certum, quia numerus est par, & impar, & est divisibilis in partes æquales vel inæquales, quæ sunt proprietates numeri: consequentia probatur, determinatæ proprietates petunt vnam, & determinatam essentiam; ergo numerus habet vnam, & determinatam essentiam per se.

Vltimo, si essentialis ratio quantitatis consideretur, quæ est habere extensionem, qua vna pars est extra aliam propriissime convenit quantitati discretæ, cum unitates quantitativæ ita comparentur, vt vna ex necessitate extra aliam existat.

SECTIO II.

Nostri sententia ponitur, & probatur.

Prima conclusio: numerus seu quantitas discreta non est ens per se realiter; sic melioris notæ gravioreque Doctores, videatur P. Suarez, &c. probatur.

Primo ex Aristotele 3. *Physicorum*, cap. 7. vbi dicitur, & cet. numerum esse plures aliquotè unitates, & similiter 3. *metaphysica*, cap. 9. text. 20. dicit numerum esse multa vna, & lib. 8. cap. 3. text. 10. ait, aut numerus vnum non est, sed velut cumulus, aut si sit dicendum est quidnam illud sit, quod efficit vnum ex multis; & 10. *metaphysica*, cap. 3. sic ait numerum esse multitudinem unitatum; & 2. *de anima*, cap. 6. expresse docet numerum esse accensum quantitatis, sed cumulus, multitudo, & accensum non est ens per se à parte rei, sed ens per accidens; ergo ex sententia Aristotelis quantitas discreta seu numerus non est ens per se, sed per accidens à parte rei; & ideo locis supra nuper citatis magis.